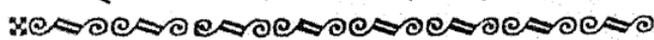

॥ श्रीसाईनाथ ॥

3/6

महानिर्वाणा लोटली वर्षे पासष्ट

—श्री. मधुसूदन अंबाडे,
अंबाडे हाऊस, लकडी
पुलासमोर, वडोदा.

महानिर्वाणा जरी लोटली वर्षे आज ही पासष्ट ।
वचन पाळूनी, भक्ता रक्षुनि साई करितो संतुष्ट ॥
भक्तगणांचा भार वाहतो सद्गुरु साई भगवंत ।
संतचुडामणि साई अमुचा संतांचा संत ॥१॥

रक्षिले होते तात्यासी तू वचनबद्ध रे होऊनी ।
निज अंगी तो असाध्य ऐसा रोग घेतला ओढूनी ॥
निक्षूनी बदला होता एका दीन दुखींचा भगवंत ।
'जाणा हेचि तुम्हीहो सत्य, नित्य असे मी जीवंत ॥२॥

साई नामाची ही गोडी, ध्यावी तितुकी ती थोडी ।
आत्म स्वरूपी मन जोडी हो, माया बंधन ते तोडी ॥
ब्रम्हा, विष्णू, महेश्वरा ति तूच साई दिगंबर ।
भक्तांसी ना जगी थारा हो एक साईचा सहारा ॥३॥

अंधचि होती नर-नारी त्या संदेहाच्या अंधारी ।
ज्ञानदिप लावूनि साई हा श्रद्धा निर्मितो भीतरी ॥
तोचि आत्मा पावन झाला, तत्वी तुझिया जो रमला ।
बाबासाई सांगुनि गेला, 'दुखवू नका तुम्ही कोणाला ॥४॥

विजया दशमी दिन आला तो एकोणिसशे अठराला ।
आनंदि आनंद जाहला, दसऱ्याचा तो सण आला ॥
शिरडी ग्रामी पुष्प तोरणे घराघरावरी लाविले ।
अंगणी शैशव मोद लुटूनी नाच नाचूनी ते रमले ॥५॥

इकडे मशिदीमध्ये साई अंथरुणावरी आजारी ।
गोर गरीबांचा हा वाली कुणी न जाई माघारी ॥
शिरडी जनांचा एकच ईश्वर साईबाबा हा संत ।
दयावंत हा धाऊनी रक्षी गरीब असो वा श्रीमंत ॥६॥

बाईलक्ष्मी नित्य पूजिती नवविधा तुज भक्तीत ।
म्हणूनी दिधले होते त्यांच्या नऊ रुपये तू हातात ॥
शेवटचे ते आशिर्वचन, शेवटचे ते होते दान ।
शेवटच्या त्या होत्या घटका, कुडीत होता जरीही प्राण ॥७॥

रोग घेतले साईने ह्या अनेक भक्तांचे अंगी ।
दया धनांचा सागर साई चमत्कारीक तू योगी ॥
साई शरीरी ताप वाढला, क्षीण झाली ती काया ।
धावाधावी झाली तरीही गेली सारी ती वाया ॥८॥

एकेकासी जेवण घेण्या साईने त्या पाठविले.
अन्न नि पाणी कायमचे परि बाबांनी ही सोडीले ॥
परमार्थ कर्णाचा अवतार, लाखांचा हा तारणहार ।
नीराधार एक आधार, क्षणात आता अंतरणार ॥९॥

तात्यांच्या पहा कानामध्ये बाबा पुटपुटले आता ।
'श्वास रोकला, जातो आता व्यक्ता कडूनी अव्यक्ता' ॥
बाबांच्या त्या मुखकमलानूनी शेवटचे ते हे शब्द ।
एकताच हो हरपली साऱ्या शिरडी जनांची ती शुद्ध ॥१०॥

दुःखावेग हे व्याकूळ भक्त साई साई करिती पुकार ।
मृत्युमुखी हा साई आता सोडूनी सकळासी जाणार ॥
अशक्त झाले बाबा आता पडूनी रहाती मशिदीला ।
सूर्यदेवही ढगाआड झाला पाहू न शकला साईला ॥११॥

महा प्रयत्ने पाणी आता भक्तांनी ते पाजिले ।
पिऊ न शकले बाबा त्यासी, गालावरुनी ओघळले ॥
डोळ्यामध्ये अशू दाटले, साऱ्यांचे हो गळे दाटले ।
वेह सोडूनी आत्मा गेला, सर्वांनी ते ओढखले ॥१२॥

अति दुःखाचा वेग आज हा काही केल्या आवरेना ।
शोकसागरी शिरडी बुडाली कुणी न करण्या शांतवना ॥
वारा तोही स्थिरावला हो प्रकाश शिरडीचा गेला ।
अश्रूंनी जणू न्हाऊनी आल्या ढसढसा बाया त्या रडल्या ॥१३॥

दुःखावेगाने काही भक्त झाले होते बेशुद्ध ।
पाणी टाकूनी डोई वरती आणिली त्यांची ती शुद्ध ॥
शिरडीमध्ये दाही दिशेला छाय़ा पसरली दुःखाची ।
मध्यरात्री सम अंधारली ती दुपार शांत शिरडीची ॥१४॥

अनेक होते निस्सिम भक्त हुंदका त्यांना आवरेना ।
कुणी कुणाचे शांतवन करणे हेच कुणाला सुचेना ॥
भरदुपारी मध्यांनी हो, माथ्यावरती तो रवी आला ।
साईरूपी हा सूर्यपरी, कायमचा हो मावळला ॥१६॥

थांबली सळसळ पानांची नी थांबली किलबिल पक्ष्यांची ।
भिकार-डुकार धावूनि आले मशिदीमध्ये सारेची ॥
मंगळवारी, मंगल दिनी दसरा मोहरम पाहोनी ।
साईचा तो आत्मा गेला, पाथिव देहा सोडोनी ॥१६॥

कलीयुगी ह्या शिरडीक्षेत्री हिंदु, पारशी, मुसलमान ।
समदुःखी ते एकत्रिले, झाले आता महानिर्वाण ॥
दसरा येता हृदय दाटते भक्तांचे ह्या अजूनी पहा ।
पुकार करिता भावभक्तीने साई धावत येई हा ॥१७॥

ध्यानमग्न हा साई बसला शिरडीश्वरीच्या मंदिरी ।
भक्त रक्षितो आजही अपुला साईबाबा सत्वरी ॥
देऊ नको तू धन नी मान, मुखी राहू दे साई नाम ।
कोटी कोटी चरणी प्रणाम, एक वचनी साईनाम ॥१८॥

आयुर्दायस्नेह सरता । प्राणज्योति मंद होता ।
बयाजीचे अंकावरता । देह विश्रामता पावला ॥

x

x

x

x

साई साई

‘साई साई’ मंत्रोच्चारणे पावन जन होती,
तुझिया नामा परते अन्य न साधन या जगती ॥

दुःखी, कष्टी, दीनांचा तू एकची आधार
तुझ्याच प्रेमळ दृष्टीक्षेपे दुःखाचा विसर,
मशीद तुझे ही बनली द्वारकामाई,
राजा आणि रंक सर्वां ठाव तिच्या पायी ।

‘विजया दशमी’ या पावन दिवशी समाधिस्त होशी,
सकल जनांना दुःखसागरी लोटूनिया जाशी ।
शरीर तुझे हे घेई विसावा बूटी मंदिरात,
भक्तगणांची रीघ तिथे हो दिवस आणि रात ।

श्रद्धा-सबूरी शिकवण सोपी, नाही जात-पाल
चराचरातच ईश्वर भरला देशी उपदेश ।
पासष्ट वर्षे उलटुनी गेली महाप्रयाणाला,
शिरडीक्षेत्री त्या पावन दिवशी जमे भक्त मेळा ।

संसाराच्या बंधनात या गुंतुनिया पडले
परि दृष्टीपुढनी तरळुनी जाती सर्व तुझे सोहळे ।
कुठे असू दे भक्त तुझे, तू खेचुनिया नेशी
तुझ्याच पायी देई विसावा, मागणे अन्य नाही ॥

-सौ. विजया सुधीर करंडे.

६१४८, ओ. एन. जी. सी. कॉलनी,
रूपनगर, वांद्रा (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१.

तेव्हा
आत
भक्त
तून
पाहू
घात

दत्त
ता
पा
२२

चिर यौवना समाधी

पासष्ट वर्षांची असे समाधी ।
परि दिसे चिर यौवना ॥
दर्शन घेती किती भक्तगण
परि तृप्त करीते सर्वांना ॥१॥

प्रातःकाळी स्नान घालिता ।
स्नानोदक ते होते अमृत ॥
मनोभावे करिता प्राशन ।
मुक्त करिते रुग्णांना ॥२॥

चादर तिजवर रेशमाची ।
किंवा असो ती फुलाफुलांची ॥
दृढ विश्वासे चरण वंदिता ।
पावते ती भक्तांना ॥३॥

श्रीसाईची किमया न्यारी
जाडू भरली समाधी मंदिरी
श्रीसमाधीचे दर्शन घेता
बांधून घेती भक्तांना ॥४॥

—डॉ. सौ. मालती राहाडे
मु. पो. भंडारा, जि. भंडारा

श्रीसाईलीला

१० वे लेखक-कवी संमेलन
विशेष माहिती दिवाळी अंकात वाचा

साई भूपाळी

उठा, उठा हो साईनाथ, प्रभू!
उठी रे गोपाळा !
दर्शन घेण्या जमला सारा
भक्तांचा मेळा ! ॥६॥

अज्ञानी आम्ही ही लेकरे,
तुझेच रे देवा !
चरणकमल हे तुझेच आता,
दाखवी जडजीवा
उठा, उठा - ॥२॥

तूच कर्ता आणि करविता,
साईनाथ देवा,
तुझ्या कृपेचा 'वरदहस्त' हा,
आम्हांवरी ठेवा!
उठा, उठा - ॥३॥

स्नानाची ही झाली तयारी,
गंध पुष्प-माला,
घेऊनी करी आरती,
भक्त जन उभा ठाकला !
उठा, उभा - ॥४॥

-श्री. दामोदर शिवराम माने
ब्लॉक नं. ए ९६१/१९२२
कैलास कॉलनी,
उल्हासनगर ५, जि. ठाणे.

नांदी

(चाल : वनी करीतो शोक सीता).

लेंडी बागेमध्ये साईबाबा
दर्शन आम्हां देणार का
विभूती हो, सदैव मिळता
मुक्ति मजला देणार का ॥६॥

कुणास सांग, साईबाबा
बसून एकटे लेंडी बागेमध्ये
लवकर येऊनी दर्शन देऊनी
दृष्टी माझ्या पडशील का ॥२॥

साक्षात तुमची अगाध कीर्ती
मनामध्ये अमुच्या दर्शन देशी
सदैव सेवा तुमची करावी
इच्छा अमुची पूर्ण करा ॥३॥

साईबाबा, गुपित येऊनी
दर्शन आम्हां देऊनी जाती
ज्ञानेशाच्या आंत करणी
शांति, सेवा लाभावी ॥४॥

—श्री. ज्ञानेश्वर रामचंद्र पाटील
द्वारा आर्. एल्. खानविलकर
घ. नं. ३७, नारळी आश्रीपाडा,
१८ वा रस्ता, खार मुं. नं. ५२

श्रीसाईबाबांच्या पुण्यतिथीला दसऱ्याच्या सुहृतींवर प्रसिद्ध होत आहे.

केवळ साई भाहित्याला वाहिलेला मऊमेव दिवाळी अंक

संपादक :- विजय हजारे, प्रभाकर फोळकर

* साई प्रसाद *

किंमत फक्त ६ रूपये

जे. शरदुरे, से. कानक निवाळकर, डॉ. सुमति चानांबकर, बापूसाहेब निरखे, सदानंद कोडककर, डॉ. इंदू नाईक, रज्जु बाहाण, जया आंधकारी, वसंतराव कारभार जगरे, अनेक जुन्या-नव्यांचे साई-साहित्य - साईकथा, निबंध, लेख, कविता . . . . . आचार्य अत्रेचे मिळ्या बीनाबाय साक्षीकरांची प्रयोगक्षम एकांकीका "श्री वासगणू साईबा" . . . . . महोपाध्याय बाबांना प्रथम वाहिलेल्या पुण्यांतांची अनोखी लेखमाला

“ आरुही बाबांशी बोलतोय ” . . . . . शिवाय दुर्मिळ फोटो, साईबाबांचे बोलके रंगात मुखपृष्ठ . . . . .

संपक :- सी. बर्जे विजय हजारे,
सी/६, भुंफादडी, कस्तूर कर्कर रोड,
बोरीवली (पूर्व), मुंबई ४०० ०६६

अंक विल्क्याची ठिकाणे :- साईधाम, दिसे महाराज (बोरीबाब)
जे. बागचे अंड कंपनी - विरगाव - वावर.

पत्र
विक्र
योग
नं.

साईनाथ

321

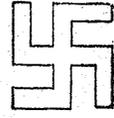
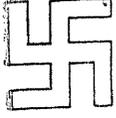
श्रीसाईबाबा संस्थान, शिरडीचे अधिकृत मासिक

श्री साईनाथ वाचवालय
श्री साईबाबा संस्थान, शिरडी.

श्री साईबाबा संस्थान, शिर्डी.

जगा लावावे सत्पथी । हेचि साईलीलेची कृती ॥

साईलीला

श्रीसाईबाबा संस्थान,
शिर्डीचे अधिकृत मासिक

: संपादक :

श्री.क.हि.काकरे

शिर्डीचे श्रीसाईबाबा संस्थान, शिर्डी

: कार्यकारी संपादक :

डॉ.श्री.दि.प्रचुरे

श्री.सदानंद चेंदवणकर

एम. ए. पी. एच. डी.

(मराठी आवृत्ती)

(इंग्रजी आवृत्ती)

श्रीसाई वाक्सुधा

वर्ष ६२ वे)

किंमत २ रुपये

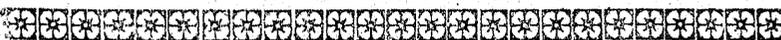
(अंक ८-९

नव्हेंबर-डिसेंबर १९८३

दूरध्वनी

श्रीसाईलीला दिवाळी विशेषांक

८८२२५६१

: कार्यालय :

“ साईनिकेतन ”, प्लॉट नं. ८०४-बी, डॉ. आंबेडकर पथ, दादर. मुंबई-४०० ०१४.

वार्षिक वर्गणी रु. १०/- (ट.ख.सह) किरकोळ अंक १ रु. फक्त.

श्रीसाई वाक्सुधा

हे साईनाथ स्वप्रकाश ।
 आम्हां तुम्हीच गणाधीश ।
 सावित्रीश किंवा रमेश ।
 अथवा उमेश तुम्हीच ॥ १९ ॥
 तुम्हीच आम्हांतें सद्गुरु ।
 तुम्हीच भवनदीचे तारु ।
 आम्ही भक्त त्यांतील उतारु :
 पैल पारु दाविजे ॥ २० ॥
 कांहींतरी असल्याशिवाय ।
 पूर्वंजन्मींचे सुकृतोपाय ।
 केवीं जोडतील हे पाय ।
 ऐसा ठाय आम्हांतें ॥ २१ ॥
 नमन माझे कुलदैवता ।
 नारायणा आदिनाथा ।
 जो क्षीरसागरीं निवासकर्ता ।
 दुःख हर्ता सकळांचा ॥ २२ ॥
 परशुरामें समुद्र हटविला ।
 तेणें जो नूतन भूभाग निर्मिला ।
 प्रांत 'कोंकण' अभिधान जयाला ।
 तेथ प्रगटला नारायण ॥ २३ ॥

—श्री साईसच्चरित् अध्याय १ ला

दिवाळी शुभचिंतन

ही दिवाळी
 आणि नूतनवर्ष, साईभक्तांना,
 आमच्या सर्व वाचकांना,
 लेखकांना, कवींना,
 आणि हितचिंतकांना
 सुखाचे, समृद्धीचे
 आणि उत्कर्षाचे
 जावो अशी
 श्री साई चरणी
 प्रार्थना.

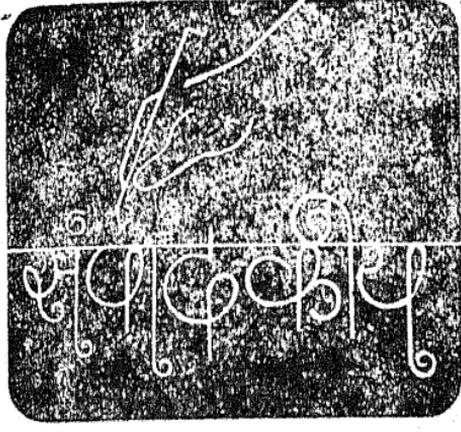

तेव्हां
 आठवि
 भक्त
 तून प्र
 पाहून
 धार्मिक
 गु
 दत्तदि
 ताडदे
 पासून
 वार ६
 म्हणत

अनुक्रमणिका-दिवाळीअंक १९८३

- (१) संपादकीय
- (२) साईनिकेतनमधील विजया-
दशमी.
- (३) सौ. चेंदवणकर निधन
- (४) डॉ. श्री. दि. परचुरे
- (५) १० वे लेखक-कवि संमेलन
- (६) श्री स्वामी संजयानंद
- (७) ले. क. मु. ब. निंबाळकर
- (८) सौ. आसावरी वायकूळ
- (९) प्रा. र. श्री. पुजारी
- (१०) डॉ. सौ. सुमती खानविलकर
- (११) प्रा. एच. बी. महाले
- (१२) श्री. गजाननराव निरखे
- (१३) श्री. के. पी. पहाडे
- (१४) सौ. पुष्पलता सूर्यवंशी
- (१५) श्री. डी. बी. जगत्पुरीया
- (१६) कु. सरल खारंकर
- (१७) श्री. ग. रा. पालकर
- (१८) सौ. उषा रेगे
- (१९) श्री. विलास गोडबोले
- (२०) सौ. अरुणा साळगावकर
- (२१) श्री. रामचंद्र जोशी
- (२२) श्रीमती कृष्णाबाई ढेपे
- (२३) श्री. राजाभाऊ पटवर्धन
- (२४) सौ. सुवर्णलता गवंडे
- (२५) श्री. विजयकुमार चिंदरकर
- (२६) कु. डी. म्हात्रे
- (२७) श्री. दिगंबर पेनुरकर
- (२८) श्री. आर. एस. केंकरे
- (२९) सौ. सिधु कृष्णराव सणस

- (३०) श्री. मुकुंद इंगळे
(३१) श्री. दिलीप लांडे
(३२) सौ. प्राजक्ता गांधी
(३३) श्री. सा. व्यं. कुलकर्णी
(३४) सौ. पद्मावती वैद्य
(३५) श्री. माधवराव गोरे
(३६) सौ. नीलम देशपांडे
(३७) श्री. सूर्यकांत गर्जे
(३८) कु. सुषमा गीध
(३९) श्री. डी. बी. पोतनीस
(४०) लीलाताई गोलतकर
(४१) श्री. रमेश चव्हाण
(४२) कु. शुभांगी चुरी
(४३) श्री. प्रभाकर काटदरे
(४४) कु. सुधा देशपांडे
(४५) श्री. गौरुराम उरणकर
(४६) सौ. वसुंधरा चोरे
(४७) श्री. विठ्ठल पै
(४८) डॉ. इंदूताई नाईक
(४९) श्री. अनिल रिसबूड
(५०) सौ. प्रमोदिनी पोतनीस
(५१) श्री. मधुकर अंबाडे
(५२) सौ. तारा गाडगीळ
(५३) श्री. विश्वनाथ वरुणकर
(५४) सौ. मेधा केळकर
(५५) श्री. बाळकृष्ण नाखवा
(५६) सौ. नयना बिरमोळे
(५७) श्री. मनोहर राजे
(५८) सौ. शीला म्हात्रे
(५९) श्री. विजय सहामते
(६०) सौ. सुनिता कोंडकर
(६१) सौ. अरुणा कर्णिक
(६२) कु. अलका सावंत
(६३) सौ. रजनी घेवारी

प्रिय साईप्रेमीनों, मागील काही वर्षापासून तुमच्या आमच्या सर्वांच्या श्रीसाईलीला मासिकामधे आंतरबाह्य खूपच बदल झाला आहे आणि तो केल्याबद्दल, झाल्याबद्दल असंख्य वाचकांची स्वागतपर पत्रे आम्हांस हर-हमेशा येत असतात त्याबद्दल त्यांना धन्यवाद.

अलीकडे अलीकडे श्रीसाईलीलेवर लेखांचा आणि विशेषतः कवितांचा

अक्षरशः वर्षाव होत आहे. परंतु लेखक-कवींनो, आपले साहित्य पाठविताना आता तरी निदान पुढील सूचनांकडे अवश्य लक्ष द्याच.

श्रीसाईलीला आणखीन आकर्षक वाटावी यासाठी प्रयत्न चालू आहेत. त्यासाठी दरवर्षी संमेलनेही भरवली जात आहेत. पण एक लक्षात ठेवा की आमचेकडे लांबच लांब लेख कृपया पाठवू नका. दीर्घलेख आता मुळीच नकोत. कारण एकतर आमची पृष्ठसंख्या मर्यादित म्हणजे अवघी ६४ पानांची आहे. यापैकी आठ ते दहा पाने संस्थानच्या वृत्तांसाठी व संपादकीय कामकाजासाठी वापरली जातात. जाहिराती असतात दोन पानांच्या. तेव्हा उरलेल्या ५० पानातच सर्व त्या साहित्याची दखल घ्यावी लागते. आखणी करावी लागते. सुमारे १० पाने तर काव्यसाहित्यालाच द्यावी लागतात. यामुळे अवघ्या ४० पानांवरच गद्यसाहित्य छापले जाते. तेव्हा आपले लेख पाठविताना ते सुवाच्य अक्षरात असावेत याकडे जरूर लक्ष पुरवा. मजकूर कागदाच्या एकाच बाजूने लिहा. कागदाच्या दोन्ही बाजूला लिहिलेली व गिच्चमीड अक्षरातली कितीतरी हस्त-लिखिते आम्हांला आता नाईलाजाने परत पाठवावी लागत आहेत. भक्तांनो, तुम्ही पाठविलेला लेख जर सुवाच्य व शुद्ध नसेल तर कंपोजिटरला किंवा मोनो टाईप मशीन ऑपरेटरला तुमचा लेख वाचायला फार वेळ लागतो व अशा परिस्थितीत तो अक्षरशः कंटाळतो आणि मग मजकूर तयार होतो त्यात असंख्य चुका असतात व त्या पुन्हा पुन्हा दुरुस्त करायला आम्ही जरी सांगितल्या तरी त्या पुढे पुढे होणाऱ्या घाईत सुधारावयाच्या तशाच राहून जातात आणि मग चुकांनी मजकूर तसाच प्रसिद्ध होतो. तेव्हा या परिस्थितीत निदान आतातरी बदल करणे हे साईप्रेमीनो केवळ तुमच्या हातात आहे. नवनवीन लेखक-कवींना भरपूर वाव

देण्याचे आम्ही ठरविले असल्याने मुद्दाम हे निवेदन या दिवाळी अंकातून देण्याचे योजले. पुढील नववर्षारंभ अंकापासून आंतरबाह्य आणि मजकूरातही बराचसा आकर्षक बदल झालेला आपणाला दिसून येईल. पण हे सर्व तुमच्याच सहकार्यावर अवलंबून आहे.

दिवाळीच्या मंगल सणाप्रित्यर्थ तुम्हांसर्वांना आमच्या सर्वांच्या शुभेच्छा.

श्रीसाईलीलेचा हा दिवाळी अंक नोव्हेंबर-डिसेंबर असा जोडअंक असल्याने वेगळा डिसेंबरचा अंक प्रसिद्ध होणार नाही याची कृपया वाचकांनी नोंद घ्यावी.

यापुढील अंक जानेवारी १९८४ मध्ये प्रसिद्ध होईल.

ह्यानंतर श्री. विजय हजारे व श्री. प्रभाकर कोळमकर ह्यांनी संपादन केलेल्या साईप्रसाद ह्या दिवाळी अंकाचा प्रकाशन समारंभ करण्यात आला. आपल्या प्रास्ताविक भाषणात श्री. हजारे म्हणाले, "साईभक्त हो, मी गेली दोन वर्षे ह्या दिवाळी अंकाचे प्रकाशन करीत आलो परंतु त्याच्या प्रकाशनासाठी करावी लागणारी खटपट इतकी असते की नोकरी करून ती करणे मला फार कठीण जाते. म्हणून ह्यावर्षी हा अंक काढू नये असा निर्णय मी घेतला होता; परंतु श्री. बाबांच्या ह्या कार्यात तुम्ही खंड पडू देऊ नका तुम्हाला लागेल ती मदत मी करीन असा मदतीचा हात श्री. कोळमकर ह्यांनी पुढे केला व अन्य साईभक्तांनी देखील मला प्रोत्साहन दिले आणि त्यामुळे बाबांच्या कृपेने माझे कष्ट फळाला आले व हा अंक आज आपणापुढे येत आहे. श्री साईलीला मासिकाचे कार्यकारी संपादक डॉ. परचुरे ह्यांना मी त्याची प्रसिद्धी करण्यास विनंती करतो. ह्या अंकाची किंमत अगदी माफक म्हणजे फक्त सहा रुपये आहे; परंतु आज ह्या ठिकाणी तो मी साईभक्तांना पाच रुपयाना देणार आहे. ज्यांना तो घ्यावयाचा आहे त्यांनी तो घ्यावा अशी त्यांना विनंती आहे."

ह्यानंतर आपल्या भाषणात डॉ. परचुरे म्हणाले, साईभक्त हो, श्री. विजय हजारे स्वतःला वेडा म्हणवतात, साईवेडा म्हणून म्हणवतात. त्यांना सर्वत्र साईचा वास दिसतो, व बाबांचे लहान मोठे कार्य करण्यासाठी ते सदैव आपली काया झिजवीत असतात. आजच्या दिवसात ह्या प्रकारचा अंक काढणे ही फार कठीण गोष्ट झालेली आहे. कागद व छपाई ह्यांच्या किंमती फार चढल्या आहेत. अंक छापण्यासाठी प्रेस मिळत नाही. कित्येक ठिकाणी अन्य दिवाळी अंक छापले जात असतात. त्यामुळे तुमचा अंक छापून देतो असे आश्वासन देऊनही अंक वेळेवर मिळण्याची पंचाईत पडते. अशा परिस्थितीत ह्या अंकाच्या प्रसववेदना किती असतात ह्याची कल्पना कदाचित प्रसववेदना सहन करणाऱ्या स्त्रियाच करू शकतील. तेव्हा

अशा प्रकारे कष्ट करून हा अंक प्रसिद्ध करण्याचे काम श्री. हजारे करतात ह्यांचे एकमेव कारण म्हणजे साईभवतीचा प्रसार होईल तितका करणे हे त्यांचे ध्येय आहे, व त्याकरिता वाटेल तो त्यागही ते करण्यास तयार असतात. एवढे कष्ट करून आज जो अंक त्यांनी तयार केला आहे त्याचे प्रकाशन झाले असे मी जाहीर करतो व त्यांनी दिलेल्या सवलतीचा फायदा घेऊन आपण सर्वांनी हा अंक

विकत घ्या व वाचा आणि त्याचा प्रसार करा अशी मी आपणास विनंति करतो. मला ह्या अंकाच्या प्रकाशनाची ही संधी दिल्याबद्दल मी संपादकांचे आभार मानतो. ”

साईप्रसादचे दुसरे संपादक श्री. प्रभाकर कोळमकर ह्यांनी सर्वांचे आभार मानल्यावर हा समारंभ आटोपता घेण्यात आला. कारण आता घड्याळाचा काटा बाराकडे सरकू लागला होता. आरतीच्या पूर्वी जमलेल्या सर्व भक्तांना सौ. ताराबाई, चंदवणकर ह्या साईचरणी दि. ७ ऑक्टोबर १९८३ ला विलीन झाल्याचे वृत्त डॉ. परचुरे ह्यांनी सांगितले व सर्वसाधारण परंपरेप्रमाणे त्याबद्दल दुखवटा व्यक्त करणे आवश्यक आहे. असे प्रतिपादले; परंतु ही सभा नसल्यामुळे आरती संपल्यावर प्रत्येकाने सौ. ताईबाईंच्या आत्म्यास चिरझांती लाभो अशी आपल्या मनात साईचरणी प्रार्थना करावी अशी विनंती त्यांनी सर्वांना केली व आरतीची सुरवात झाली. आरती संपल्यावर सर्वांना प्रसाद वाटण्यात आला. ह्या वर्षीचा पुण्यतिथी दिवस रविवारी आला होता त्यामुळे बहुतेक मंडळी सकाळच्या वेळातच येऊन दर्शन घेऊन गेली होती. त्यामुळे पूर्वी जाहीर केल्याप्रमाणे साईनिकेतन येथील कार्यालय दुपारी तीन वाजता बंद करण्यात आले व हा छोटासा उत्सव संपला. त्या दिवशी सुमारे १५०० च्या वर साईभक्तांनी दर्शनाचा लाभ घेतला.

अप
ईचा
वीत
पोट
प्पा-
तात
धानी
धानी
तेव्हा

रता
त्यांचे
छेकप
जाहीर
अरु

स्वर्गवासी सौ. ताराबाई चेंदवणकर

श्रीसाईबाबा संस्थान शिरडीच्या श्रीसाईलीला या आंतरराष्ट्रीय सुकीर्तीच्या मासिकाचे कार्यकारी संपादक श्री. सदानंद चेंदवणकर यांच्या सुशिल आणि सुविद्य पत्नी सौ. ताराबाई यांचे घटस्थापना नवरात्रीच्या पहिल्याच दिवशी शुक्रवार दिनांक ७ ऑक्टोबर १९८३ रोजी पहाटे ६-१५ वा. अचानकपणे देहावसान झाले. निधनसमयी त्यांचे वय ५२ वरिचे होते.

सौ. ताराबाई यांनी वयाच्या १८-२० वर्षापासून नोकरीला सुरुवात केली. त्यांनी

मुंबईतील हरकिसनदास, डॉ. के. सी. राहा, जैन क्लिनीक इ. विविध रुग्णा लयातून असंख्य रुग्णांसाठी दुःखी पिडीतांची सेवा सुश्रुषा केली होती.

त्या लहापणापासूनच साईभक्त होत्या. शिरडीला त्यांनी अनेकदा भेटी दिल्या होत्या. १९५६ साली विवाहानंतर संसार व इतर विविध कार्यात गुंतल्यामुळे त्यांचे शिरडीस जाणे कमी झाले परंतु आपल्या पतीने श्रीसाईलीलाची का. संपादकाची जबाबदारी पत्करल्यानंतर त्यांचे जाणे पुन्हा वाढले. श्रीसाईलीलाच्या सर्व संमेलनास त्या हजर होत्या व सर्व साईभक्तात त्या 'ताराई' या नावाने आदराने ओळखल्या जात. साईलीलामधून त्यांनी बाबांवर विविधतेने कविता केल्या त्यापैकी काही कॅसेटस करिताही निवडल्या गेल्या होत्या.

१९७५ साली त्यांना अर्धागाचा झटका आला. तेव्हा त्यांचे डावे अंग किचीत अधू झाले खरे परंतु तशाही अवस्थेत त्यांनी भरपूर प्रवास केला. घरातील सर्व

कामकाज इतकेच नव्हे तर संपूर्ण स्वयंपाकही त्या एका हाताने व विलक्षण गतीने कशा काय करीत याचे अनेकाना आश्चर्य वाटे. त्या गुणी, सुस्वभावी, मोठ्या जिद्दी, बोलक्या, लोकसंग्रही व आतिथ्यशिल वृत्तीच्या होत्या. त्यांच्या आकस्मिक निधनाने साईभक्तात कधीही भरून न येणारी पोकळी निर्माण झाली आहे. त्यांच्या पश्चात त्यांचे पती: चिरंजीव सुभाष, सून नुकताचजन्मलेला नातू, व असंख्य साईभक्त परिवार आहे. श्रीसाई मृतात्म्यास चिरंशांती व सद्गती देवो.

म
रि
ले
ने

र
या
रु

म
काम
शीला
श्रीसा
ई
विवि

ग वि
ती

श्रद्धांजली

दिनांक ७ ऑक्टोबर १९८३ ला सकाळी सौ. ताराबाई चेंदवणकर साई चरणी विलीन झाल्याची बातमी माझे मित्र व एक निस्सीम साईभक्त श्री. इनामदार ह्यांनी मला टेलीफोनवरून कळविली तेव्हा मला धक्काच बसला आणि क्षणभर ही बातमी मला खरीच वाटेना. सुमारे सात वर्षांपूर्वी त्यांना अर्धागवायूचा झटका आला होता. त्यावेळी त्या शिवच्या हॉस्पिटलमध्ये उपचार करून घेऊन बऱ्या झाल्या होत्या आणि बहुतेक सर्व नित्याचे व्यवहार करित होत्या, सर्व संमेलने उत्सव ह्यांत भाग घेत होत्या. सर्व ठिकाणी फिरत होत्या आणि म्हणून त्या इतक्या लवकर आपल्यातून निघून साईचरणांकडे धाव घेतील असे वाटले नव्हते; पण शेवटी असे दिसते की त्यांचे शरीर जर्जर झाले होते व साईभक्तीमुळे प्राप्त झालेल्या जबर इच्छाशक्तीच्या जोरावर त्या आला दिवस आपल्या चेहऱ्यावरचे हास्य मावळून न देता ढकलीत होत्या.

श्री. सदानंद चेंदवणकर ह्यांच्यावर साईलीला मासिकाच्या मराठी आवृत्तीच्या संपादनाची जबाबदारी भूतपूर्व कोर्ट रिसेव्हर श्री. का. सी. पाठक ह्यांनी १९७३ च्या अखेरीस सोपविली. त्यापूर्वी दोन्ही आवृत्त्यांचे काम मी पहात असे. श्री. सदानंद चेंदवणकर ह्यांना नेहमी नवीन विचार स्फुरत असतात. त्याप्रमाणे साईलीला मासिकाचे कार्यकारी संपादक म्हणून सुमारे एक वर्ष काम केल्यानंतर ह्या मासिकाच्या कवी व लेखकांचे एक संमेलन शिर्डी येथे भरवावे असे विचार त्यांच्या मनात आले आणि त्यावेळचे कोर्ट रिसेव्हर श्री. का. सी. पाठक साहेब ह्यांनी ती कल्पना उचलून धरल्यामुळे साईलीला मासिकाच्या कवी लेखकांचे पहिले संमेलन दि. १८ व १९ जानेवारी १९७५ ला शिर्डी येथे पुण्याचे प्रसिद्ध साईभक्त एन. पी. तथा काकासाहेब अवस्थी ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली भरले. त्यापूर्वी कधी मी शिर्डीला गेलो नसल्यामुळे मुंबईपासून शिर्डीपर्यंत श्री. चेंदवणकर ह्यांच्या कुटुंबाबरोबरच मी प्रवास केला व त्या संमेलनात सौ. ताराबाई चेंदवणकर ह्यांचा माझा प्रथम परिचय झाला आणि त्यांच्या प्रसन्न व्यक्तिमत्त्वाची छाप माझ्यावर त्या पहिल्या भेटीतच पडली. त्याठगेण्याठुसक्या व तसे पहावयास गेले तर कृशक होत्या; पण त्यांच्या वागण्यासवरण्यात

एक प्रकारचा चपळपणा होता. त्या पूर्वाश्रमी हॉस्पिटलमध्ये मेट्रन म्हणून काम करीत होत्या. त्यावेळी त्यांना लागलेल्या सवयीचा कदाचित तो परिणाम असवा. त्यांच्या बुद्धिमत्तेची चमक त्यांच्या चेहऱ्यावर व त्यांच्या वागण्या बोलण्यात कोणालाही तात्काळ दिसून येत असे आणि त्याचमुळे त्या पहिल्या भेटीतच कोर्णोवरही छाप पाडीत असत.

का ते सांगता येत नाही. हा कदाचित योग असेल; पण सौ. ताराबाईंना अल्प परिचयातच माझ्याबद्दल आदर वाटू लागला व मला त्यांनी आपला मोठा भाऊ मानण्यास सुरवात केली म्हणून त्या मला सदोदित "दादा" ह्या नावानेच हाक मारीत असत व सतत आग्रहाने घरी बोलावीत असत. आपल्या घरगुती गोष्टींविषयी देखील त्या माझ्याशी पुष्कळ वेळा चर्चा करीत व काही वेळा त्याबद्दल सल्लाही विचारीत. त्याचप्रमाणे मलाही बऱ्याच त्या काही काही गोष्टी सांगत व त्या मी करितो की नाही ह्याकडे त्यांचे लक्ष असे.

सौ. ताराबाईंचा स्वभाव मनमिळाऊ व प्रेमळ होता म्हणूनच त्या त्यांच्या नातेवाईकांत, साईभक्तांत आणि साईलीला मासिकाच्या लेखक व कवींमध्ये फारच लोकप्रिय होत्या. साईपरिवाराची हीच मजा आहे. साईभक्तीच्या निमित्ताने एकत्र आलेल्या साईभक्तांत जात, पात, सामाजिक व आर्थिक उच्चनीचता ह्यांचा कोठलाही अडसर येत नाही व सर्वजण साईबंधु व साईभगिनी होतात. ह्यामुळेच श्री. अनिल रसाळ व श्री. विजय हजारे हे सौ. ताराबाईंना आपली मोठी बहीण मानीत तर सौ. शशीकला रेवणकरसारखी एक भावनाप्रधान मुलगी त्यांना आईप्रमाणेच मानीत असे. लोणावळचाच्या डॉ. इंदु नाईक व डॉ. (सौ.) सुमती खानविलकर देखील त्यांना मोठ्या बहिणीप्रमाणे मानीत व त्याप्रमाणे त्यांना मान देत असत. अशी आणखी किती नावे सांगावी? सांगावी तेवढी थोडीच! ही यादी वाढवावी तेवढी वाढेल. पण ह्या यादीत कोणाकोणाचा अंतर्भाव होऊ शकेल हे सर्व साईभक्त सहज सांगू शकतील.

साईबाबांनी सौ. ताराबाईंना भरल्या संसारानून वयाच्या केवळ ५२ व्या वर्षी आपल्याकडे न्यावे ह्यात आपणाला सामान्य जनांना विषाद वाटतो हे खरे, परंतु बाबांची ह्यात काय योजना होती हे आपणास कसे कळणार? अर्धांगवायूचा झटका आल्यापासून सौ. ताराबाईंचा एक हात व एक पाय काहीसा निकामी झाला होता. मधून मधून रक्तदाब वाढला की पुन्हा त्रास व्हायचाच. परंतु हे सर्व चेहऱ्यावर न

चंद्रवर्णकर माते
श्री. इनामदार
आणि अणभ
मवायूचा श्रद्धा
धन भोजन वचा
मा. मयें, ममेल्ले
आणि म्हणून त्या
वादाने नव्हते.
भक्तीमुळे प्राण
या चेहऱ्यावर

तात्या मादी
या मी. पाळ
ने नाम मी पहात
असतात. त्या
एक वर्ष काम
साई येथे भरवावे
अदर श्री. का. मी
त्या मासिकाचा
३५ ला. शिर्डी येथे
त्याच्या अध्यक्षते-
पासून शिर्डीपासून
व त्या समेलनात
आणि त्यांच्या
हला. त्याठिकाणा-
वागण्यासवरण्यात

दाखविता, घरातील सर्व नित्याची कामे पार पाडून आपल्या चेहऱ्यावरचे हास्य लोपू न देण्याची अवघड कला सौ ताराबाईंनी आत्मसात केली होती ती केवळ साईबाबांच्या प्रसादामुळेच असे म्हटले तर यात कांही वावगे होईल काय? पण या गरीब अबलेने ह्या यातना किती दिवस सहन करावयाच्या? साईबाबांना बहुधा सौ. ताराबाईंच्या ह्या यातना पहावेनाशा झाल्या असाव्यात व या संपवण्या-साठीच यांनी सौ. ताराबाईंना आपल्या पायांपाशी येण्याची आज्ञा केली असावी. नाहीतर यांच्यासारख्या प्रेमळबाईंचा आपल्या सर्वांना सोडून जाण्यात साईबाबांच्या चरणी विलीन व्हायची एवढी घाई का व्हावी? त्यांच्या मुलाचेचि. सुभाषचे लग्न योग्य वेळी होऊन आता थोड्याच दिवसात घरात नातवंड येणार होते. त्याला पहाणे त्यांच्या, नशिबी नव्हते असे दिसते; पण आपण त्याबद्दल काय बोलणार? सद्गुरु साईबाबांचा आदेश हा सर्वश्रेष्ठ आहे. त्यांना काय चांगले व काय वाईट हे आपणां सवंपिक्षा अधिक चांगल्या तऱ्हेने कळते. तेव्हा त्यांनी सौ. ताराबाईंना आपल्या पायांशी बोलाविले ह्यांत त्यांची साईभक्ति किती उत्कट होती ह्याचाच प्रत्यय आपणाला येतो. साईभक्ति सौ. ताराबाईंच्या इतकीच उत्कट व निरपेक्ष कशी होईल ह्याचाच प्रयत्न सर्व साईभक्तांनी करणे हीच आपापली श्रद्धांजली सौ. ताराबाईंना व्हावी अशी माझी त्यांना विनंति आहे.

श्री साईचरणी विलीन झालेल्या सौ. ताराबाईंच्या आत्म्यास चिरशांति लाभो ही साईबाबांचेचरणीं प्रार्थना करणे एवढेच आता आपल्या हाती आहे, आणि ती प्रार्थनाच करून मी माझी श्रद्धांजली सौ. ताराबाईंना व्हात आहे.

डॉ. श्री. दि. परचुरे
कार्यकारी संपादक, श्रीसाईलीला
(इंग्रजी आवृत्ती)

मी साईनाथ सेवा मंडळ नवापूर धुळे सौ. ताराबाईना वाहिलेली
श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अश्रुंची अंजली

आता फक्त उरलीसे ताराई तुझी स्मृती
नेत्रापुढे उभी राहे वात्सल्याची मुर्ती
पोरकाच वाटे जीव दाटे हुरहुर
शिरडीत शोधू कुठे प्रेमाची पाखर
माया तुझी माझ्यावर अलौकिक कसाची
त्रिभुवनी शोधुनिया नाही मिळायची
टाकोनिया का ग गेली तुझ्या लेकराला
भेटीसाठी ओढ माते लागली जीवाला
व्हायची ना कधी आता भेट तुझी परि
चंदनाची आठवण जपतो अंतरि

शिरडीच्या संमेलनी सौख्य जरी सारी
तुझ्याविण नसे मुळी गोडी त्यात खरी

लाभायची नाही आता मायेची साजळी
नित्य दिनी वाहतो मी अश्रुंची अंजली !

कवि—रमेश डी चव्हाणे, नवापूर.

अध्यक्ष साईनाथ सेवामंडळ, नवापूर

श्रीसाईलीला

साईबाबा

भक्त स्वानुभव आदरांजली

काशी ते शिर्डी पायी यात्रा प्रवास

-श्री स्वामी संजयानंद
वद्रीधाम, हिमालय.

० आमच्या पायी प्रवासातील हा एक अनुभव वेगळाच आहे. बाबांच्या तीन अटी होत्या. पहिली अट अशी पँशाला शिवायचे नाही. दुसरी अट कुणापाशी मागायचे नाही. तिसरी अट हॉटेलात खायचे नाही. या तीन अटी पाळून मी ही यात्रा पूर्ण केली.

ह्या अनुभवावरून हाच निष्कर्ष निघतो की श्री बाबांचे वर्चस्व सृष्टीतील सर्व प्राणी मात्रांवर होते. निर्जिव, सजीव देखिल बाबांना दबत असे. आतासुद्धा हाच अनुभव पुष्कळांना येत आहे.

आम्ही अजिठा गावात (औरंगाबाद जिल्हा) रात्री मुक्काम करून अजिठा लेणी पाहून संध्याकाळी पाच वाजता वाकोद या गावी आलो. तेथून पुढे पहूर शेंदुर्णी मार्ग जाण्याचे ठरविले. पण तेथील गावकऱ्यांना विचारले असता ते म्हणाले की तुम्ही व्हाया पळास खेडा शेंदुर्णी मार्ग जा म्हणजे तुम्हांला जास्त चालावे लागणार नाही.

आम्ही गति-पत्नी विचार करून रात्री मुक्काम पळास खेडा येथे करायचे ठरविले. पळासखेडा हे छोटेसे खेडे वाकोद पासून अवघे दोन मैलावर होते. अजून सूर्यास्त व्हायचा होता आम्ही रात्र पडायच्या आत त्या गावी पोहोचलो ते सरळ हनुमान मंदिरात सामान ठेवून मुक्काम ठोकला.

रात्री गावातील मंडळी एकत्र झाली. गावकऱ्यांनी आम्हाला किर्तन प्रवचना-साठी आग्रह केला. आम्ही दिवसभराचे थकल्या कारणाने त्यांच्या आग्रहास्तव फक्त दोनतीन भजने म्हणावयाचे ठरविले. जेवण वगैरे आटोपल्यावर आम्ही भजनाला बसलो, तो सकाळचे चार केव्हा वाजले हे आम्हाला कळले पण नाही. सकाळी तोंड वगैरे धुवून चहा वगैरे घेऊन पुढचा मार्ग धरण्याची तयारी केली. पण गावकरी काही जाऊ देईनात ते म्हणाले "महाराज आपल्यासारखी माणसं काय नेहमी नेहमी नाही येणार.", आता आला आहांत तर दोन दिवस रहा.

आम्ही त्यांच्या विनंतीला मान देवून त्या गावात राहिलो.

आता ह्या गावाची परिस्थिती अशी की "ते गाव मोगलाईकाळात बेचिराख होते. येथील वस्ती जास्त परदेशी लोकांची होती. दर आठवड्याला दोन वार देवीच्या नावावर बकरा बळी देवून ते मास हे लोक खात व वर दारू पिऊन गावात गोंधळ घालीत अशी ही स्थिती या गावाची होती.

आम्ही त्यांना "बकरा बळी" बंद करायला सांगितला तर त्यांच्यातील काही लोकांना ते आवडले नाही. ते आमच्यावर खूप चिडले. पण आम्ही आमचा हट्ट सोडला नाही. दररोज बाबांचे भजन करावयाचे व प्रवचन हेच आमचे काम. त्याचा काही लोकांवर परिणाम झाला, व त्यांनी आमच्याकडे येऊन संकल्प केला की आम्ही आजपासून मास खाणार नाही व दारू पिणार नाही. यावर ज्याला हे आवडले नाही ते लोक आमच्या विरुद्ध झाले. आम्हाला ते पाण्यात पाहू लागले, व ते वाट पाहू लागले की महाराज केव्हां गावातून जातात.

आम्हाला गावात बाबांचा प्रचार करून दहा दिवस झाले होते. नंतर आम्ही एका व्यक्तीच्या मळघात मुक्काम केला. तेथे अखंड धूनी पेटवली व संध्याकाळी गीता प्रवचन ठेवले. गावातून लोक रात्री प्रवचन ऐकण्यासाठी येऊ लागले. मळघामध्ये आमच्या बरोबरच गावातून दोन कुत्रे आले होते. ते आमच्या बरोबर राहू लागले. त्यात एक "ठगी" नावाची कुत्री होती ती गावातील पोलिस पाटलांची होती. जन्मल्यापासून ती मुकी होती. तिला भुंकता येत नव्हते, व बारा वर्षांपासून तिचा आवाज गावकऱ्यांनी ऐकला नव्हता.

एक दिवस आमच्या मळघात रहाणारे आमचे शिष्य गावात कंदिलात तेल भरण्यासाठी व गडी आपली भाकरी आणण्यासाठी गेले. मळघात फक्त आम्ही दोघेच, व कुत्री "ठगी" होती.

पावसाळी कृष्णपक्षाचे दिवस होते. संध्याकाळचे सात वाजले होते. ढगांच्या मुळे काळोख खूप झाला होता. कंदिल तर गावात नेला होता. आठ वाजेपर्यंत आमच्या माणसांपैकी कोणी आले नाहीं तेव्हां आम्हाला वाटले, आता ह्या जंगलात काय करायचे? आजूबाजूला माणसांची वस्ती नाहीं. ज्वारी बाजरीची पिकेवर आलेली. त्याच्यात कोणी लपून बसले तर कळायचे नाही. गावात तर काही

माणसे आमच्या विरुद्ध होती ती सर्व दारूबाज होती. त्यांचा काही भरोसा करता येत नव्हता त्यांना माहिती पडल्यावर ते त्रास घायला येणार हे निश्चित होते.

चारी बाजूला शेते भरगच्च भरलेली सगळीकडे अंधार गुडूप झाला होता मी बाबांना आठवू लागलो. "ठगी" कुत्री आमच्या बाजूला खाटेखाली बसली होती मी तिला हाक मारून बोललो, 'की ठगी, आज तुझी परीक्षा आहे. इतके दिवस तू आमच्या बरोबर राहिलीस तेव्हा आता ह्या जंगलात तूच काय ते कर एवढे माझे बोल ऐकताच ठगी पटकन उठून उभी राहिली व आपला आळस झटकला व आमच्या अवती भोवती चौकस दृष्टीने कान टवकारून इकडे तिकडे फिरू लागली, थोड्या वेळाने दूरवर कंदिलाचा उजेड दिसू लागला. कंदिलाचा प्रकाश जसजसा आमच्या झोपडीच्या रोखाने जवळ येऊ लागला, तशी ती ठगी कुत्री त्या पाय वाटेवर जाऊन उभी राहिली. आम्हांला वाटले की कोणीतरी दारू पिवून आम्ही जंगलात एकटे आहोत असे पाहून आम्हांला त्रास देण्यास येत आहे आम्ही पण बाबांचा धावा करीत उभे राहिलो. आमच्या पासून २५-३० फुट अंतरावर कंदिल घेऊन येणारी व्यक्ति जशी जवळ आली, तशी ठगी कुत्री त्यांच्या अंगावर भुंकत तुटून पडली. तिचे ते आवेशाने भुंकणे ऐकून आम्ही थक्कच झालो.

आम्ही कंदिलाच्या उजेडात येणारी व्यक्ति पाहिली तर तो आमच्या शिष्याचा नोकर. त्याच्या मागे आमचा शिष्य रामसिंग शेवगण होता, व ही कुत्री नोकरांच्या अंगावर धावली होती. ह्या नोकराने १२ वर्षांपर्यंत ठगीचा संभाळ केला होता व ठगी ही हलक्यासलक्या जातीची नसून "अल्सेशियन" उंच अशी कुत्री होती. ही आपल्या मालकाला चांगली ओळखत होती. मी जेव्हा तिला हाक मारली तेव्हा ती माझ्याजवळ परत आली. मी नोकराला विचारले की "तुझी कुत्री तुला कशी भुंकली?" तेव्हा तो म्हणाला "महाराज मला काय माहित" आणि "ह्याच माणसापासून आम्हांला धोका होता हे ठगीने बरोबर ओळखले."

रामसिंग म्हणाला की, "महाराज आश्चर्य हे की ठगी कुत्री १२ वर्षांत आज पहिल्यांदाच कशी बोलली? खूप डॉक्टरी औषधे केली, पण ठगी कधी भुंकली नाही. अगदी मुकी होती. यावर मी म्हणालो की, आज बाबांनी ठगीवर कृपा केली. या नंतर चार पांच दिवसांनी आम्ही ते गाव सोडले. आमच्या बरोबर आम्हांला पोहोचविण्यासाठी रामसिंग, त्याची मुले, नोकर व ठगी कुत्री देखिल आली. पट्टर गावी आल्यावर मी त्या लोकांना परत पाठविले. ते लोक परत निघाले. परंतु ठगी जाईना त्या लोकांनी ठगीला न्यायचे खूप प्रयत्न केले शेवटी

तिला साखळीने बांधून जबरदस्तीने नेले. शेतात पोहोचल्यावर रामसिंग व नोकर आम्ही जेथे धुनी पेटविली होती व बाबाचा फोटो पूजेला लावला होता, त्या ठिकाणीच राहिले. ठगी कुत्री पण तेथेच बाबांच्या फोटोखाली अन्नपाणी न घेता पडून राहिली. परत आपल्या मालकाकडे गावात गेली नाही तिला खायला घालायचा रामसिंगने खूप प्रयत्न केला पण ती अन्नाला शिवलीही नाही व चार-पाच दिवसांनी ती स्वर्गवासी झाली. बाबांच्या फोटोखाली धूनीजवळ तिने प्राण सोडले. बाबांच्या कृपेने तिला वाणी मिळाली. मोक्ष देखिल प्राप्त झाला. असे साईबाबा सर्व प्राणी मात्रांवर दया करतात कृपा करतात.

प्राण दाता साई

आमचा दुसरा चमत्कारीक अनुभव असा—

० सन १९७२ चे जानेवारी महिना. आम्ही पती-पत्नी पायी प्रवास करित होतो. त्या प्रवासातील हा अनुभव आहे. १६ जानेवारीला आम्ही अमरावतीहून निघून मालखेडी पार करून चांदूर रेल्वे स्टेशनवर बसलो होतो. पायी चालून थकवा आला होता, व उपाशीसुद्धा होतो. बाकावर बसल्या बसल्या आमच्या गप्पा चालल्या होत्या. एवढ्यात दोन तरुण व्यक्ति "पांढरे धोतर व पांढरा शर्ट" असे स्वच्छ वस्त्र घातलेल्या, "आमच्या जवळ आल्या व ते दोघे आम्हांला म्हणाले की "महाराज येथे काय बसलात? येथे बसून चालणार नाहीं. निभोरा (बोडखा) गावी तळणी रेल्वे स्टेशनवर "संत मेळा" भरला आहे. महाराष्ट्रातील सर्व संत आले आहेत फक्त तुम्हीच बाकी राहिला आहात व तेथे तुमचे महत्वाचे काम आहे. तुम्ही चला. आम्ही त्यांचे बोलणे ऐकून एकदम गारच झालो. कारण ते ज्या गावाविषयी बोलत होते, ते गाव आम्हांला अगदी नवीन होते. त्या गावा-विषयी आम्हांला काहीच माहिती नव्हती, व तेथे आमच्या ओळखीचे कोणी नव्हते. आमच्या मनातला गोंधळ पाहून ते आम्हांला म्हणाले की "महाराज सर्व काळजी सोडा." आम्ही तुम्हांला तळणी रेल्वे स्टेशनवर सोडतो. समोरच निभोरा बोडखा हे गाव आहे. स्टेशनवरच तुम्हांला नेण्यासाठी व्यवस्था पण आहे. "श्याम बाबांच्या घरी तुम्ही जा. श्यामबाबा त्या गावातील एक साधू आहे व संत मेळा त्यांनीच भरविला आहे असे म्हणून त्या दोघांनी आमच्या उत्तराची वाटतसुद्धा